

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, féltre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Külsők, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szerkesztési részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Készülődés a választásokra.

Ujból fölmerült a hír, hogy az országgyűlési képviselőválasztások már kora tavasszal végbe fognak menni. Legkésőbb áprilisban lesznek a választások. Mennyi igaz ezekből a híresztelésekből, azt legfeljebb Széll Kálmán miniszterelnök tudná megmondani, ha tényleg elhatározta az országgyűlés időelőtti feloszlását, mivel különben a mostani országgyűlés csak 1901. november hó közepén érne véget.

Ugy vagyunk tehát a mostani parlamenttel, mint a halállal. A halál bizonyos, csak az órája bizonytalan. De hát érezzük, hogy a kimulás órája közel van, ennél fogva készülünk a halálra. Megkezdődtek a hazabeszélések a parlamentben. Erre legalkalmasabb a budget-vita, melynél a világon elképzelhető minden tárgyról lehet beszélni. Ki lehet térni, elmefuttatást lehet folytatni minden országos és helyi érdek fölött.

Lehet beszélni tetszetősen, furfangosan, a mint az adott körülmények hozzák magukkal. Különösen azok a képviselők érzik ennek szükségét, a kinek az öt esztendő viselkedés után némi kis rendbehozni valójuk van a kerületükkel, avagy más kerületben akarnak fellépni és ott készítik elő a talajt.

A sok szóbeszéd után a képviselőház

csütörtöki ülésén Széll Kálmán miniszterelnök szólalt fel és beszéde főként a a liberálisoknak szólt. Nagyon helyesen. Ott kell védekezni, a hol támadnak. A miniszterelnököt pedig főként a liberalizmusa miatt támadták. Ámde a miniszterelnök ebben a kérdésben igen érzékeny és nem tűri el a gyanúsítást. Ellenfeleinek talán némi gyönyörűséget okozhatott, hogy öngazolásra bírták Széll Kálmánt, a ki nem is maradt adós a feleletadástól.

A liberális vádlókkal szemben arra hivatkozik Széll Kálmán miniszterelnök, hogy „ubi facta loquuntur, non valent argumenta”. A kinek liberalizmusáról a tények beszélnek, azzal szemben nem lehet az ellenkezőt bebizonyítani, főként nem lehet bebizonyítani azt, hogy Széll Kálmán a szabadelvű kormánypolitika hagyományaival szakított volna. A miniszterelnök ezen legutóbbi liberális beszédét is egy hatalmas liberális tény támogatja. Ez a kedden történt koronaörváltás. A zászlósuri méltóságok egyik legdiszesebbike a koronaöri méltóság. Különösen nagy dísz ad ennek a méltóságnak az ünnepélyesség, a melylyel a koronaörváltás végbe szokott menni. Ime tehát a megválasztottnak méltónak kell lenni a király és az országgyűlés egyeteme által képviselt nemzet bizalmára.

A gyakorlatban aztán ez akként nyer

kifejezést, hogy kormánypárti embert választanak, vagyis a kinek elvei nem ellenkezhetnek a kormány politikai elveivel, mert a koronaörváltás nem egyéni, hanem inkább politikai bizalmi jellegű. Ha megmondod, kívül barátkozol, tudom, hogy ki vagy. Ez az elv szokott érvényesülni az ilyen bizalmi állások betöltésénél.

És ime a Szilágyi József halálával megüresedett koronaöri méltóságot Széchenyi Béla gróf, az intransigens liberális mágus nyerte el, kit a király első helyen jelölt Széll Kálmán miniszterelnök előterjesztésére és a kit az országgyűlés közfelkiáltással választott meg. A jelölés és a választás pedig annál nehezebb volt ezuttal, mivel most a hagyományos gyakorlat szerint katolikus vallású főurat kellett választani, mert a koronaörök egyike katolikus és a másika protestáns szokott lenni, bár ez nincs a törvényben megmondva. A néppárti közbeszólásokból azonban, a melyek a két ház együttes ülésén felhangzottak, egész világosan ki lehetett venni, hogy Széchenyi Béla gróf jelölése nem volt inyükre, ezért a második helyen jelölt, báró Jósika Sámuel volt minisztert kívánták, ki tudvalevőleg az erdélyi kath. status világi elnöke és ellenezte az egyházpolitikát és ezért annak idején otthagyta államtitkári állását a belügyminiszteriumban. A nemzet és a

TÁRGZA.

Vörösmarty Mihályról. *)

Irta: Dr. Balogh Vendel.

A tanulói évekre vissza pillantva, mikor aköltészet rózsaberkeit jártuk, úgy tűnt fel Vörösmarty lelkünk előtt, mint régi dicsőségünk páatlan, egyedül álló és legkimagaslóbb dalnoka. Tankönyveink tele voltak a Vörösmarty műveiből, főként eposzaiból vett örök szépségű festésekkel, leírásokkal. Ha a klasszikus formába öntött sorok valamelyike megcsendült fülünkben, élénk képzeletünk előtt egész csataképek vonultak el, hallani véltük a föld dobogását a szilaj paripák rohanása közben, a vassá vált emberek kard csattogása, dárdáik bakonyerdeje, a tárogatók harsogása a fegyverek csörgése és törése, a pajzsok dübögése töltötte be a levegőt, mely nem vala elég a sok hadi hangot emelni. Láttuk a röpülő sárkányon ülő daliákat arannyal kapesolt szép párduez kacagányban, a mint ékes kolcsagot lobogtattak nyuszli kalpagjuk fölött ragyogó nagy gyöngybe szegve!

*) Felolvasatott a kézdivásárhelyi Kaszinó által 1900. évi december 9-én tartott Vörösmarty ünnepélyen.

Istenem, ha én is ily szépen tudnék írni, gondolá köztünk nem egy ifju! És kit ne ragadott volna el a nyelvnek azon ismeretlen bája, csodálatos szépsége, a kifejezéseknek pazar gazdagsága és kifogyhatatlansága. Melyik magyar ifjut ne lelkesítette volna a honfoglalásról írt nagy műve a Zalán futása, a költői szépségekben gazdag Cserhalom, Eger és a többi.

Azóta sokat feleltünk! A létért való küzdelem elszórtott a kedves dalnok mellől csak nagy néha ejthetjük szerét, hogy hozza vissza térjünk, midőn ünnepelünk, midőn a jövő iránti bizalmat óhajtjuk odzeni szívünkben, midőn menedéket akarunk keresni a köznap világ unalmas egyhangúsága ellen, midőn régi dicsőségünket óhajtjuk látni, hogy abból a jövőre erőt merítsünk.

Valóban, a kinek ideje van és szeret a mult dicsőségén el andalogni, az vegye elő Vörösmarty hős költeményeit s ragyogóbban látandja azokban a nemzeti nagyságot elő állítva, minden képzeletnél.

És a ki csüggedni érzi szívében a hazaszerelmet, — mondja Jókai, — a ki nem hiszi a népek halhatatlanságát, az fordítson Vörösmarty költeményeinek bármely lapjára és megfog győződni, hogy a mely nép költői ily nyelven beszélnek, nem mulhat el soha!

Vörösmarty Mihály korának kétség kívül legnagyobb költője volt. Épp oly hirtelen emelkedik ki

a tömegből s oly ifju korában éri el a dicsőség zenithjét, mint későbbi kortársa, Petőfi. Vérmérséklete csendesebb ezénél, érzelme mély, habár ritkán oly szilaj. Phantasiája és kifejező ereje, bősége és a nyelv bája, egyaránt elragadó. Csak Petőfi és Jókai képzelő tehetsége fogható hozzá.

Vörösmarty Mihálynál ép úgy, mint Petőfinél, a szívnek két hatalmas érzése dominál. A szerelem és a hazaszeretet. Szerelme azonban nem a boldog szerelem. Csendes, önmérsztő láng. Ifjukori szerelmének tárgyát nem bírhatja, de azért szívének fájdalom, bu, kétségbeeséssel vegyes érzéseit a hazaszeretet láng hevében írt költeményei egyes alakjainak adja ajkára s azokkal mondhatja el, mintha nem is volnának az ő egyéni érzései. A nékkel nem szűnik meg költeményeiben foglalkozni s talán az igazi magyar nő vonásaival sehol sem találkoztunk kedvesebb alakban, mint nála.

Lássuk tehát rövid vonásokban Vörösmartynak a nőkhöz való viszonyát és a magyar nőt az ő költészetében.

Mint a három Perczel fiúnak nevelője ismerkedik meg ezeknek házával a serdülő Perczel Adéllel. Tudva azt, hogy ő szegény fiu, Perczel Sándor pedig nagy ur, mindjárt kezdetben tisztában van azzal, hogy a család büszkesége, a hájos, szép Etelka nem lehet az övé soha, azért nem szűnik meg őt szeretni, titkon imádni. A család, dacára, hogy Vö-

Tóth Antal

fogászati műterme **Id. Jancsó Mózes** ur vaskereskedése fölött az emeleten. Készít egyes műfogat, egész fogsorokat szájpaddal és a nélkül. Plombál arannyal és ezüsttel. Foghuzás orvosi felügyelettel. Olcsó árak.

király akaratából tehát ezuttal Széchenyi Béla gróf lett koronaőr, győzött a liberális zászló.

Valóban ez a zászló az, amelyre a magyar „In hoc signo vinces” van felírva. Ezzel a zászlóval kell küzdelembe menni Széll Kálmánnak is a következő választásokon, mert Magyarországon nem igen adatott más jelszó a győzelemre, mint a liberálisizmus. Mesebeszéd, hogy a liberálisizmusban való hit meggyöngyült volna az országban. Szó sincs róla. Sőt Magyarország liberálisizmusa az ellenpróbát is kiállotta tisztességgel, becsülettel.

Mert amikor a reakció azt hitte, hogy most már szabad a vásár Bánffy Dezső báró erőszakkal történt eltávolítása után, valósággal megrohanta az ország közvéleményét és a reakció emberei ország-világnak azt hirdették, hogy bekövetkezett a rendszerváltozás és pedig a liberálisizmus rovására. Az ország megelégtelte ezt a rendszert.

A sok liberális tejbe most fekete kávé, fekete színt kell tölteni. Az új regim beköszöntésének napjaiban, midőn a Széll kormány mézesheteit élvezte, de meg az obstrukció megszüntetése után kötött egyezmény egyes intézkedéseit kellett végrehajtani az összes politikai pártok közreműködésével, természetesen Széll Kálmán elég erélyes volt arra, hogy nem lépett fel a legnagyobb kiméletlenséggel a néppárti és a reakciónárius törekvésekkel szemben. Ez a párt elég érthetően, a maga szempontjából kihasználta ezt az alkalmat arra, hogy Széll Kálmánt a néppárt politikája iránti engedékenységgel és így liberálisizmusának fogyatékoságával meggyanúsítsa.

Innét támadt a balvélemény Széll Kálmán liberálisizmusának lanyhasága iránt. Ezt azonban végérvényesen megczáfolták főként ennek a hétnek eseményei.

rösmarty öt évig van a háznál, mit sem tud a költői lelkű ifjú ezen érzelméről a talán legkevésbé sejtő imádatának tárgya, a szép Etelka. Szünetedéseit maga viselte egészen, csak ifjúkori költeményeiben panaszkodott el. E tekintetben is mi nagy különbség van más költők szerelme és a Vörösmartyé között.

Petőfőről tudjuk, hogy egy alkalommal, a színházban egy gazdag bankár szép leányát pillantva meg, szerelmes lett belé s mikor barátainak említve, ezek figyelmeztették, hogy azon hölgy nem magunk forma szegény legénynek való, mert az K. leggazdagabb pesti bankárok egyikének leánya.

Petőfinek büszkesége felháborodott e szavakra. Hát egy költő lelki gazdagsága még csak egymás mellett sem említhető egy bankár kincseivel?

Azért is nőül fogom kérni a hölgyet! — szölt.

Tényleg el is ment a bankárhoz, aki előzékenyen fogadta, jelezvén, hogy már régóta ismeri műveiből s nagyon becsüli, a mi a látogatás érdemét illette, arra nézve semmi kifogása sem volt, csak azt jegyezte meg, hogy e tárgyban a határozatot egészen leányára szokta bízni, s csak azon formásra figyelmeztette Petőfit, hogy legyen szíves a család valamely ismerőse által magát leánya előtt bemutattatni.

Petőfi ezután elbucszott, nem mutattatta be magát a háznál, de barátai előtt önérzettel jegyezte meg, hogy volt bátorsága megtenni azt, a mit ki-mondott.

Olvasgatva Vörösmarty ifjúkori verseit, bizonyosra vehetjük, hogy a megrendítő fájdalom, meghalni vágyás, kétségbeesés, mely bennük néha bombasztokban megszólal, igazi érzés kifejezői, csak-hogy még az ifjú tulzó és nagyító érzékenységgel fejezi ki.

(Folyt. köv.)

De nem is lehet az másként. Azt a politikát, a melyet a reakció, főként a néppárt képvisel, homogén népességű országokban sem lehet követni. Főként nem lehet követni nálunk, mivel az egész ország csak helyesléssel fogadja Széll Kálmánnak a néppárt politikájára vonatkozó jellemzését, melyben az mondatik, hogy a néppárti politika alkalmas arra, hogy az ország lakosságát felekezetek, foglalkozási kereseti ágak stb. szerint valóságos atomokra bontsa. Megrendíti a közvéleményben az összetartózkodás érzetét és a széthúzó elemeket erősíti.

Hisz Magyarországon mindazt, a mi egyesít, a mi erőssé tesz, a mindenkinek jogot és egyenlőséget biztosító liberális politika művelte. A liberális politika vitte keresztül Magyarország átalakulását, megizmosodását műveletét. A józan, előrelátó politikus nem bont, hanem épít. Örök szűgyen lenne az országra, ha ezeknek a politikai epigonoknak megengednénk azt, hogy a mit a felvilágosult XIX. század nagy szellemei alkottak, azt ezek kikezdjék avagy megrendítsék.

Az emberiség legszentebb jogai ellen intézett támadások elleni védelemnek palladiuma a liberálisizmus. A mi ez birtokunkban van, addig erőt nem vehetnek rajtunk a pokol kapui. Ez okon reménylik a Széll-kormány hívei, hogy a jövő választásokon a szabadelvűség győzelme még fényesebb lesz, mint eddig.

A XX. század liberálisizmusa méltó lesz a letűnt század nagy szellemi örökségéhez.

R.

A közigazgatás egyszerűsítése és a falusi jegyzők.

A belügyminiszter úr e napokban 125.000. szám alatt az országban lévő összes vármegyék főispánjához körrendeletet intézett a czélból, hogy a közigazgatás egyszerűsítésének mikéntjére nézve, a közigazgatási tisztviselők közreműködése mellett, javaslatot terjeszszenek elő. Ugyan akkor 24. pontban körvonalozza azon irányelveket is, a melyeknek keretében a javaslatnak mozognia kell, hangsúlyozván a belügyminiszter úr azt is, hogy a 24. pontban jelzett irányelvek, mint a közigazgatás javítására irányuló gerincz oszlopok kiépítésénél a körjegyzők is meghallgatandók lesznek.

Mielőtt bevárnók tevékeny főispánunk ónagyméltóságának ez irányban teendő intézkedéseit, szükségesnek látjuk felszínre hozni a falusi jegyzők eddigi szolgálati viszonyait, a melyek ma még rendezetlenebb állapotban vannak, mint ez előtt tizen-négy évvel, a mikor a községi törvényt második ízben megalkották, mindekkora az, hogy a folyton nevelődő közigazgatási igények kielégítésére a kis községi életben hiányoztak azon szervezeti erők, melyek nélkül a községekre utalt fontos teendők megoldása, minduntalan hajótörést szenvedtek. Az utóbbi időben alkotott törvények és szabályokban — községi törvény (1886. XXII. t.-cz.) analogiájára, a falusi jegyzők még mindig az elöljáróság, képviselőtestület és községi bíró tollnokaként szerepel, bárha, az elméleti és gyakorlati közigazgatás között tátongó nagy űr kétségtelenül igazolta azt, hogy a kis községi szervezetben létező jeleni automatikus intézmény egy oly életnélküli testület, mely a falusi jegyző, mint tollnok nélkül megélni nem képes. Az elöljárósági jeleggel szereplő községi hatóság, a községi adminisztráció érdekében csak éppen olyan pusztá fogalom, mint a Cárthágói érsekség, a melyet a valóságban hiában keresünk. A községi bírások, mezőrendőri és erdőrendőri ügyekben az elöljáróság, mint társas bíróság, az ítélő tanács és a községi bíróra ruházott törvényes hatáskörök meg-

oldása a falusi jegyző, mint nem obligált tollnok nélkül egy általában megoldást sehol nem nyerhetnek. S a csoportosított kis községi életben — melyek a jegyzőszékhelyen kívül esnek — az adminisztráció annyi kívánni valót, hogy maga után, hogy azt eme szűk czikk keretében felsorolni lehetetlen. A törvények, miniszteri utasítások, törvényhatósági és községi szabályrendeletek úgy a hatósági intézkedések a kisközségi életben szervezett közegek tudatlansága miatt, a jegyző nélkül — ki a temérdek írásbeli munka miatt szakadatlanul asztalához van kötve — minősíthetetlen stagnálásnak vannak kitéve s eme hiányos szervezeti alkotás teremtette meg ama folytonos panasziggy gyakorlását, melyek nem csak a járási közigazgatást bénította meg, hanem országszerte nyilvánuló jogos kifakadásokat is eredményezett. Törvényhozásunk az állami anyakönyvek behozatalával a körjegyzőre oly fontos jogi eseményeket bízott, a melyeknek teljesítésére nyilvános közokirat jellegével bír. Itt ekkor miért zárkoznék el azon kisebb jelentőséggel bíró ügyeknek a körjegyzőkre való átruházásától, melyek eddig az elöljáróság, ítélő tanács és községi bíró hatáskörébe voltak utalva? Hiszen ezen hatósági szervezetek egyikében sem találhatók fel ama galántiák, a melyek az állami anyakönyvvezetés és polgári házasság megkötésével járó elméleti és gyakorlati képzettségek tekintetében a falusi jegyzőnél összpontosulva kell lennie. A munkás könyvek kiállítása az elöljáróság feladatának iratott elő, de a gyakorlatban — ezen mi fejtörést sem okozó igénytelen munkát is — a legtöbb helyen a falusi jegyzőnek kell teljesítenie, a miáltal sokszor elvonatik pontosabb teendőinek végzésétől. A eselédkönyvek kiállítása pedig ma is a járási hatóságok feladatát képezi s 24 évi tapasztalat hiányai nem voltak képesek minket meggyőzni arról, hogy ezen sablonszerű kezelés nem a járási hatóságok munkakörébe való, mert bármennyire is elismerjük a járási hatóságok szupremációjának szükségességét, nem tartjuk „parallel” arányban azon jogkört, mely egy eselédkönyv kiállítása s egy polgári házasság megkötése között áll. Igen, mert ha az utóbbi fontos jogi esemény megkötésével a körjegyző már megbízott, miért vonják el egy oly kisebb jelentőségű okirat szerkesztésétől, mint a eselédkönyv, a melynek alapjául szolgáló bizonyítványt amugy is a falusi jegyző állítja ki?

Ilyen fonák szolgálati viszonyok beosztása mellett alig tudunk a „fontos” és „nem fontos” hivatalos kötelességek közé egy egyenes vonalat húzni.

A kik községi közigazgatás javításának kérdésével a nyilvánosság terén is nem unakoztak foglalkozni s foglalkozásuk alapját a gyakorlati élet közvetlen tapasztalataiból merítették, azok előtt már kétségtelenné vált az, hogy a körjegyző ambuláns közege lévén csoportjának, mint ilyen szolgálati pragmatika nélkül a kis községi szervezetnek csak amolyan se „ben” se „kүн” való tényezője.

A falusi körjegyző a jogok nélküli „senki” és „semmi”, de kötelességek teljesítésében a legelső, ha itt-ott a szervezeti hiányok miatt teendőivel elmarad 18 felettes hatóság emeli rá ostarát, a melyek közül öt közvetlen bírságlási joggal bír. S így akárhányszor az elöljáróság, ítélő tanács, községi bíróság és képviselőtestület ténykedéséért jobban, — mondva tétlenségéért s — a legtöbb esetben önhibáján kívül sürgetésnek, dorgálásnak és akárhányszor meg nem érdemelt rendbírságolásnak van ki téve. A községi törvény 89. §-a szerint a főszolgabírók a községi elöljáróságok által végzendő ügyek teljesítésére nézve a körjegyzőkhöz intézik ugyan rendeleteiket, de azért azoknak végrehajtásáért az elöljárósági tagok egyeteme felelős. A gyakorlatban pedig a fennebb jelzett szervezeti közegek erőtelensége miatt, éppen azon jogok nélküli körjegyző tétetik felelőssé, kinek az 1877. évi XXII. t.-cz. 30. §-a 3-ik bekezdése szerint még egy 20 fillér bagatell perben és a bíró rendelete nélkül idézvényt kiadnia nem szabad. Hasonló állapotokat láthatunk még az 1879. évi XXXI. t.-cz. 118. §-a, 1894. évi XII. t.-cz. 103. §-a b.) pontjában is.

A körjegyzői irodák, vagy éppen hivatalok, hazai törvényezik egyikében sem szerepelnek, s eme elnevezések kizárólag a gyakorlati élet kidomborításai, melyek aztán a vármegyék szabályrendeleteiben hallgatóság nyertek kifejezést. Vessünk csak

egy pillantást az esküdt bíróságokról szóló 1897. évi XXX. t.-cz. s ennek végrehajtása tárgyában kiadott 94179—98. számú bel. és igazságügyi miniszteri utasításra s ezekből meggyőződhetünk arról, hogy eddigi tételes törvényeinkben a falusi jegyzőnek minő „sindikusz” szerepe van.

Az igaz, hogy a magyar jegyzői kar korlátolt jogainak dacára, mindig a legnagyobb részt vette ki magának azon kötelezettségekből is, melyeket a törvények olyan közegekre bízta, kik messze távol állottak ama elméleti ismeretektől, melyek nélkül a legüdvösebb törvénynek is életet adni lehetetlenség.

Üdvözljük a belügyminiszter ur' kezdeményezését, ki felismerte az akut bajok orvoslásának szükségét, s nem vár addig, míg közigazgatásunk tervezett gyökeres átalakítására és eme nagy reformok keresztül vitelére a viszonyok megérnek, hanem munkatársul hívja fel a vármegyék összes tisztviselőit, kik főispánjuk vezetése mellett rövid idő alatt össze hordják azon gyöngyszemeket, a melyekből csakhamar elkészül Magyarország közigazgatásának várva várt glóriája.

Vederemó!

Szántó Károly.

Vörösmarty-ünnepély Kézdivásárhelyt.

A kézdivásárhelyi Kaszinó Vörösmarty Mihály halhatatlan költőnk születésének századik évfordulója emlékére, a kézdivásárhelyi áll. el. iskolák tornacsarnokában, f. hó 9-én, azaz vasárnap délután 3 órakor, tetszés szerinti belépti-díj mellett nagyszabású Vörösmarty-ünnepélyt rendezett.

Habár ez alkalomra a szükséges hirdetések egy kissé későn is osztattak szét és az időjárás is közbe lépett kellemetlenségével, mégis azon egy közép-számu intelligens közönség vett részt.

Az ünnepély Fejér Károly járásbíró, a Kaszinó elnöke megnyitó-beszédével vette kezdetét, ki nagy költőnknek érdemeit nagy tudással, lelkesedéssel méltatta. Beszédének végeztével zajosan megéljenek a közönség. Második pontnak következett „Vörösmarty emlékezete” cz. költemény, melyet erre az alkalomra Szabó Jenő irt és Dobay Olga szavalt igen szépen, megnyerően.

A szavaltat végeztével Bellák Vincze, Nagy Gerő és Rácz N. János énekelték a „Fóthi dalt”, a tőlük már megszokott precizitással. A műsornak most következő részét Farkas Margit szavaltata: „A szép Ilonka” cz. melodráma képezte, melyet fűszerezett Székely Mariusz zongora kísérete. Előadásukkal mindketten nagy tehetségüknek adtak kifejezést s ezért a közönség zajosan meg is tapsolta. Majd dr. Balog Vendel lépett az emelvényre s szépen átgondolt és megírt felolvasásával idézte halhatatlan költőnk érdemeit. E felolvasást lapunk mai tárcza rovatában is közölni kezdünk.

Most újra Bellák Vincze, Nagy Gerő, és Rácz N. János léptek az emelvényre s a „Bordalt” Czillei és a Hunyadiak cz. dalműből énekelték fentebb említett előadással. A műsornak kiemelkedő pontját „Az élő szobor” szavaltat képezte, melyet Baló László polg. isk. igazgató mélyen átérzve, nagyhatással szavalt. A jelenlevő közönség ez iránti háláját a szavaltat végeztével „éljen” kiáltásokkal és zajos tapsal róttá le.

Befejező pontja volt ez ünnepélynek a „Szózat”. Énekelték: Bellák Vincze, Nagy Gerő és Rácz N. János, melyet később a jelenlevő közönség is lelkesedve énekelt.

Ezen szép ünnepély jóvedelme részben a Budapesti felállítandó Vörösmarty-szobor és részben a Kézdivásárhelyt felállítandó szabadságharc-szobor javára volna fordítandó, azonban a kellemetlen időjárás és a késői hirdetés folytán, leszámítva a bevételből a kiadásokat, kevés összeg marad a kitűzött célokra.

Irodalom.

Az Olesó Könyvtár Gyulai Pál szerkesztésében újabban sűrűn adja a hazai és a világirodalom klasszikusainak egyes munkáit. E uttal Shakspeare két művét vesszük egyszerre gondos és csinos kiadásban, könnyen olvasható betűkkel nyomva. Mind

a kettőt a Kisfaludy-Társaság által kiadott fordításokban. Az egyik III. Richárd király, melyet Szilageti Ede ültetett át irodalmunkba, a másik a Velencei kalmár, melyet Ács Zsigmond fordított le. Mind a kettő hosszú időn át hiányzott könyvpiacunkon; most egyszerre olesó kiadásban 80 fillérért kerültek forgalomba, a mit a nagy közönség bizonyára szívesen fog venni, mert a két színmű újabb nemzet színpadunk műsorán is sűrűbben fordul meg. Együttal Delpit Albertnek egy kedves beszéde is megjelent az Olesó Könyvtárban: Lydia első fellépte, mely a színészvilágból veszi tárgyát s a szerző ismert művészetével van megírva. Ennek az ára 20 fill. Az Olesó Könyvtár kapható a Franklin-Társulatnál és minden hazai könyvkereskedésben.

Ujdonságok.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügy min. miniszter Kollár András okleveles tanítót a baróthi községi jellegű gazdasági ismétlő iskolához gazdasági szaktanítónak nevezte ki.

— Esküdtbíróági elnök. A kézdivásárhelyi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróág elnökévé az 1901-ik év tartamára Söliom Miklós kir. törvényszéki elnök, helyettesévé pedig Elekes Béla kir. táblai bírói czim és jelleggel alkalmazott törvényszéki bíró jelöltetett ki.

— Képviselő választás. Kézdivásárhelyt f. hó 10-én tartott meg a városi képviselő választás dr. Sinkovits Ottó közigazgatási tag elnöke alatt. Ezuttal választás alá került 13 képviselő, kik megbízatásukat ezelőtt 6 évvel nyerték. A választás iránt rendkívüli érdeklődés volt az egész városban. Leszavazott a választók több mint fele, közel 400 szavazat adatott be. A szavazat kiszedése másnap reggel őrt véget. Megválasztottak rendes tagoknak: 1. Csizsár József v. cz. 346, 2. Dr. Török Andor 246, 3. Molnár Józsiás 232, 4. Dr. Vargha Béla 201, 5. Dézsi Dániel 198, 6. Nagy László (ujuti) 190, 7. Nagy Dénes 190, 8. Benkő Gyula 189, 9. id. Török Sámuel 187, 10. Benkő Sándor 182, 11. Nagy Béla 182, 12. Baló László 180, 13. ifj. Török Sámuel 177 szavazattal. Póttagoknak: 1. Jancsó Sámuel 185, 2. Jancsó Ferenc 188, 3. Sükös Károly 182, 4. Hamar Zoltán 178 szavazattal.

— Bucsú lakoma. Szancsali Antal kir. törvényszéki bíró közelebből nyugalomba vonulván, a városról eltávozó tisztviselőktől pályatársai, barátai és tisztelői mult szombaton vettek bucsút, fényes bankettet rendezvén a Millennium szállóban tiszteletére. A bucsú-estélyen részt vett az összes bírói kar, a városban lévő hatóságok és a polgárság közül is többen. Sok ékes pohárköszöntőben mondtak Isten hozzádot a derék tisztviselőnek, ki szeretetre méltó barátságos modorával sok évi itt tartózkodása alatt számos tisztelőt és jó barátot szerzett magának.

— Öngyilkosság. Buzai illetőségi Oláh József kereskedő segéd, ki Fejér Lukács Fiai üzletében volt alkalmazva, f. hó 9-én este elment a Millennium szállóba, hol szobát vett és lugszesszel megmérgezte magát. A dolgot azonnal észrevették és az orvosi segély is gyorsan megérkezett, de már segíteni nem lehetett. A maró folyadék azonnal végzett a szegény fiatal emberrel, néhány pillanat alatt meghalt és már csak hulláját szállították be a helybeli kórház halottas kamrájába. Tettének oka ismeretlen, de valószínű, hogy szerelmi bánat miatt vált meg az élettől.

— Ifjusági ünnepély. A kézdivásárhelyi róm. kath. főgymnasium ifjusága f. hó 9-én, egy minden pontjában szépen sikerült ünnepélyt rendezett, Vörösmarty Mihály negy költőnk születésének 100-ik évfordulója alkalmából. A válogatott műsort Hassák Vidornak a gymn. derék igazgatójának tartalmas és nagyhatású beszéde nyitotta meg, a melyre következett a műsor többi pontja, melyek mindenike teljes elismerést aratott, a következők rendben: 1. „Fóthi dal” zenekísérettel előadta az énekkar. 2. „Szózat” irta: Vörösmarty szavalt Kovács Jenő, VI. o. t. 3. „A bárd” Énekelte: a gymnázium énekkara. 4. Alkalmi felolvasás tartotta Pénzes István VI. o. t. 5. „Vörösmarty szelleméhez” irta: Gaál M. szavalt Kovács István VI. o. t. 6. „Szózat” Énekelte az ifjuság énekkara. 7. „Románéz” (hegedű szóló).

Játszta Sára Gyula VI. o. t. 8. „A vén cigány” irta: Vörösmarty. Szavalt: Zselinszky J. VI. o. t. 9. „Tourista polka”. Előadta: a gymn. zenekara.

— Szörnyű halált halt f. hó 10-én este kézdivásárhelyi özv. Molnár Abrahámné. Kiment a kutra vizet meríteni, a kártya egy kissé nehéz volt s midőn a koros asszony kiakarta emelni a vízzel telt kártyát, az a kutba berántotta. Mikor családja észrevette a dolgot, már csak hulláját találta meg a kutban. Temetése f. hó 12-én ment végbe nagy részvét mellett.

— A gyulafalvi 15 ezer koronás lopás ügyében újabb elfogatást eszközölt a fáradhatatlan működő csendőrség. Hosszas nyomozás, a gyanús számlak legombolyítása után elérkezettnek látta Jénaki János kovásznai csendőrőrmester Bartók Varga Ferencz polyáni lakos letartóztatását egyik fűrésztelepen. Miután a mult hó 17-ről a hollétéről, illetve honnétéről úgy ő, mint neje, valamint 14 munkás is ellenkező vallomást tettek, elfogatása indokolt lett. Majd annak a fültanunak vallomásán is — ki a lopás napján hallotta, hogy Csűrös az alkonyban valakinek ezt kiáltotta a siklón: „Feri, teljősz-e?” — nyomára jöhet a vizsgálat, hogy kinek szólhatott az? Elismeréssel kell szólni a derék csendőrségről, mely a nyomozást fáradhatatlanul teljesíti, ezért semmi külön jutalmazásra nem tart igényt. A mit tesz kötelességből teszi. Bővebb részleteket ez ügyben a vizsgálat és a nyomozás érdekében nem közlünk. Annyi tény, hogy a gordiusi csomó nemsokára el lesz vágva.

— Tűz volt Kovásznán e hó 9-én délután. Egy gyapju-ványoló gyult meg belülről s a teteje le is égett. Mint megállapították, a tűz onnan eredhetett, hogy a gazda vízmelegítés végett tüzet tett a ványolóban s míg ő ebédelni járt a lángok a padláson lévő takarmányba kaptak. A tulajdonos azonban egyik haragosát gyanúsítja a gyújtással.

— Köszönetnyilvánítás. A kézdivásárhelyi munkaképtelen szegény öregek menedékháza részére Kézdivásárhely város nemes lelkű áldozatkész polgárai számszerint 139-en ez év őszén, gyűjtés folytán 43 korona 52 fillér értékű tőrményeket, élelmi szereket, háztartási cikkeket s 29 korona 70 fillér készpénzt, összesen 73 korona 22 fillért szíveskedtek adományozni. E lapok szűk tere nem engedi, hogy a szíves adakozókat adományaikkal együtt névleg felsoroljuk, mindazonáltal kedves kötelességet teljesítünk, midőn az évek óta állandóan tanúsított áldozatkészségért a szíves adakozóknak egyenkint és összesen hálás köszönetet mondtunk. Kézdivásárhelyen, 1900. december 8-án. Bárá Szentkereszt Stepháné, elnök. Vajna Károly, tiszt. jegyző.

— Meghívó. A kézdivásárhelyi szegény munkaképtelen öregek „Stepháné” menedékházának mult évi rendes közgyűlése Kézdivásárhelyt, 1900. december hó 16-án d. u. fél két órakor az árvaház helyiségében fog megtartatni, hová az alapító és rendes tagok, valamint az érdeklődő ügybarátokat bizalommal meghívjuk. A gyűlés főbb tárgyai: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Titkári, vagyongazdálkodási bizottsági, pénztárnoki és leltározó bizottsági jelentések. 3. Számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Jövő évi költség előirányzat megállapítása. 5. Tisztújítás. 6. Folyóügyek. 7. Indítványok. Kézdivásárhely, 1900. december hó 10-én. Br. Szentkereszt Stepháné, elnök. Dobay János, titkár.

— Meghívó. A háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaházny nevelőintézet mult évi rendes közgyűlése 1900. dec. hó 16-án d. u. fél 2 órakor az árvaház helyiségében fog megtartatni, hová az alapító, rendes tagok és barátai a nemes ügynek bizalommal meghívatnak. Főbb tárgyai lesznek: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés az intézet anyagi és szellemi működéséről. 3. Költségvetések előterjesztése. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Az évi segélyezések bejelentése. 6. Folyó ügyek. 7. Indítványok. Kézdivásárhelyt, 1900. december hó 10-én. Bárá Szentkereszt Stepháné elnök. Dobay János, titkár.

— Asszonyok, leányok, kiket jövendőjük érdekel, hozassák meg Zit.-El.-Lohia most megjelent szellemes jósló könyvét. Rendkívül szenzációs! 1 korona beküldése ellenében (bélyegekből is) bérmentve zárt borítékban küldi: Gedon András könyvkereskedése Miskolcra. Utánvét 40 fillérrel több.

HIRDETÉSEK.

770—1900. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 465. számú végzése következtében Dr. Szacsavay Gyula ügyvéd által képviselt Kenyeres Károly javára, Jancsó József elleni 320 K. 56 f. s jár. erejéig 1900. évi augusztus hó 21-én fogatosított kielégítési-végrehajtás útján foglalt és 875 koronára becsült következő ingóságok u. m. kávé, kék fejű, kések, villák, likörök, íróasztal, mérleg, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 465. számú végzése folytán 320 korona 56 fillér tőkekövetelés, ennek 1899. évi november hó 30-ik napjától járó 5% kamatai, 1/8% váltó díj és eddig összesen 31 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig K.-Vásárhelyt a helyszínen leendő eszközlésére 1900. évi december hó 20-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzőik és ahhoz a venni szándékozők oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt K.-Vásárhelyen, 1900. évi nov. hó 23-dik napján.

(131. 1—1.) **Kakutsi Ádám,**
kir. bírósági végrehajtó.

991—1900. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. 308 számú végzése következtében Dr. Szász Izák ügyvéd által képviselt Zsigmond Meider javára k.-vásárhelyi Jancsó József kereskedő ellen összesen 1004 korona 39 fillér s jár. erejéig 1900. évi okt. hó 30-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján foglalt és 2077 koronára becsült következő ingóságok u. m.: különféle fűszeres bolti árucikkek és házi butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1900. V. 308. számú végzése folytán 1004 korona 39 fillér tőkekövetelés ennek, 1900. évi hó napjától járó ... % kamatai, 1/8% váltó díj és eddig összesen 68 korona 78 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kézdi-Vásárhelyt a helyszínen leendő eszközlésére 1900. évi december hó 31-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzőik és ahhoz a venni szándékozők oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kézdi-Vásárhelyt, 1900. évi december hó 4-ik napján.

(132. 1—1.) **Kakutsi Ádám,**
kir. bírósági végrehajtó.

Meghívó.

Van szerencsém a nyujtói községi hitelszövetkezet tagjait 1900. évi december hó 25-én d. u. 3 órakor Nyujtód községi házában tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

T á r g y:

Az országos központi hitelszövetkezetbe való belépés iránt tett indítvány tárgyalása.

Nyujtód, 1900. évi november 9-én.

Incze Balázs,
elnök.

(133. 1—1.)

Nemi bajoknak elkülönített osztályok.

Sok évi tapasztalatunk igazolja, hogy

DR PALOCZ v. kórházi orvos, k. egészségügyi tanár

gyógymódjával

Budapest, VII. Kerepesi-ut 10 szám, még idült (krónikus) betegségben szenvedők is

biztos gyógyulást

érnek el. Tíz (10) nagy gyógyterem. Gyógykezelés egész napon át. Levélre kimérítő válasz.

Rendelés: d. e 10-12-ig és d. u. 2-5-ig.

Ugyanott kapható és megrendelhető „Népszerű orvosi tanácsadó” II-ik kiadás. Írta: Dr. Palócz. Ára 3 (111. 5—0.) korona.

Vértisztító-, idegerősítő- és soványító-kurák.

Ideg-, gyomor- és női bajok.

Reuma, köszvény, hurutok.

Meleg zuhany!

Tyukszem irtás!

Tyukszem irtás!

Fürdő sorrend,

érvényes a kézdivásárhelyi Takarékpénztár tulajdonát képező gőz- és kádfürdőnél 1900. október hó 15-étől kezdve.

Fürdő napok		Gőzfürdő		Tükrfürdő	
		korona	f.	korona	f.
Vasárnap	Gőz- és tükrfürdő urak részére d. e. 7—12	1	—	—	60
	Gőz- és tükrfürdő nők részére d. u. 2—5-ig	—	60	—	60
	Gőzfürdő urak részére d. u. 5—8-ig	—	60	—	60
Kedd	Gőz- és tükrfürdő nők részére délelőtti 7—12-ig és délután 2—6-ig	1	—	—	60
	Este 6—8-ig deákjegy	—	40	—	20
Csütörtök	Gőz- és tükrfürdő urak részére d. e. 7—12 és d. u. 2—6-ig	1	—	—	60
	Este 6—8-ig deákjegy	—	40	—	20
Szombat	Tükrfürdő urak részére d. e. 7—12-ig	—	—	—	60
	„ nők „ d. u. 2—5-ig	—	—	—	60

Tanulók, katonák (őrmestertől lefelé), kereskedő és iparostanulócok részére gőzfürdő 60 fillér, tükrfürdő 40 fillér.
Kádfürdő: porcellánkád 1 korona, kőkád 70 fillér.
Kádfürdő ugy urak, mint nők részére, minden fürdőnap kapható.

Hideg zuhany!

(117. 4—0.)

Eladó ház.

Kézdi-Vásárhelyt a piacz nyugoti során a néhai Hankó László-féle ház mellett levő

H Á Z

szabad kézből eladó. Venni szándékozők értekezhetnek: **Kölönte László** tulajdonossal helyt.

Ny. Ifj. Jancsó M.-nél K.-Vásárhelyt.